

Nr 586.

Av herr **Jansson** i Örebro **m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 357, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 22 december 1939 (nr 877) om skatt å kaffe, m. m.*

I propositionen nr 357 har föreslagits viss sänkning av den särskilda kaffeskatten för att undvika ytterligare höjning av konsumentpriset å kaffe. Efter den föreslagna sänkningen skulle dock kvarstå en särskild skatt å kaffe på 35 öre per kilogram orostat och 45 öre per kilogram rostat kaffe samt kaffesurrogat med tillsats av kaffe.

Få konsumtionsvaror äro så hårt beskattade som kaffet. För närvarande utgå tull, tilläggstull, särskild skatt samt allmän omsättningsskatt. Denna oerhörda beskattning fördyrar varan med omkring 1:50 per kilogram rostat kaffe.

Kaffet har för breda befolkningsskikt blivit en nödvändighetsvara. Detta är framför allt fallet bland olika grupper arbetare, i synnerhet skogs- och industriarbetare. Detta gäller också i hög grad äldre människor. Det tunga arbetet i skogarna, liksom det enformiga tempoarbetet i verkstäder och fabriker, kräver den stimulans som kaffet ger. För alla dem som måste medföra matsäck i arbetet utgör kaffet en viktig beståndsdel av densamma. Konsumtionen av kaffe är därför i allmänhet större bland de mindre inkomsttagarna än bland mera välsituerade. Det är inte ovanligt att arbetarfamiljer förbruka 10 till 15 kilogram kaffe per år och person.

Skatt och tullpålagor på denna konsumtionsvara medföra således en betydande indirekt beskattning per hushåll. Arbetaren betalar i allmänhet mera i kaffeskatt än miljonären, och denna konsumtionsskatt är därför en typisk fattigmansskatt. Att delvis finansiera statens utgifter genom denna skatt är att lätta skattebördan för de förmögna och stora inkomsttagarna på de mindre inkomsttagarnas bekostnad.

Men även om man bortser från det principiellt oriktiga i konsumtionsskatter av detta slag finnes nu ingen godtagbar motivering för att bibehålla den särskilda kaffeskatten. Då detta skatteförslag förelades riksdagen genom proposition nr 80 vid 1939 års urtima riksdag, anförde chefen för finansdepartementet bl. a. följande i motiveringen till förslaget: »I nu rådande statsfinansiella läge har jag ansett det nödvändigt att, vid sidan av en förhöjning av andra indirekta skatter, taga i anspråk även den möjlighet till ökade statsinkomster, som kan beredas genom en ytterligare beskattning av kaffet.» I första särskilda

utskottets uttalande nr 60 understrykes också att skatten borde få tillfällig karaktär.

De omständigheter som 1939 åberopades som motivering för den särskilda kaffeskattens införande föreligga icke för närvarande. Om skatten helt eller delvis bibehålles kommer detta, till följd av ökad import och konsumtion, att innebära att statsutgifterna i högre grad nu än under de senare krigsåren finansieras genom tull- och skatteinkomster å kaffet, detta trots att de särskilda statsfinansiella förhållandena som åberopades vid skattens införande inte nu förefinnas. För närvarande föreligger således ingen sådan motivering för skattens bibehållande, varför den bör helt avskaffas för att därigenom möjliggöra en sänkning av nuvarande höga kaffepriser. Genom sträng priskontroll bör tillses att skattens avskaffande helt kommer konsumenterna till godo genom lägre priser.

Med hänvisning till vad som anförts hemställas,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 357 för sin del måtte besluta att avskaffa den särskilda skatten å kaffet.

Stockholm i november 1946.

Erik Jansson.

H. Hagberg.

S. Rönn-Christiansson.

Helmer Holmberg.

O. F. Persson.

Gerda Linderot.